

Algemeen

RINO Premium bundelt de wetenschappelijke activiteiten die geen integraal onderdeel vormen van de reguliere opleidingen en nascholingsactiviteiten. RINO Premium richt zich op het aanleren, onderhouden en uitdragen van wetenschappelijk denken en handelen door professionals. RINO Premium kijkt hierbij ook buiten het eigen vakgebied zodat professionals aangesloten blijven bij relevante ontwikkelingen in de maatschappij. Hierbij wordt altijd de wetenschappelijke invalshoek gekozen.

Een van de pijlers van RINO Premium is het netwerk. Alle relaties (deelnemers, alumni, docenten, begeleiders) van RINO Zuid kunnen kosteloos lid worden van dit netwerk en deelnemen aan de bijeenkomsten.

Bijeenkomsten

Vanaf 2020 tot 2023 bieden we per jaar gemiddeld 8 bijeenkomsten aan die gericht zijn op de vertaling van wetenschappelijke onderzoeksresultaten naar de praktijk. Vanaf 2020 hebben we deze bijeenkomsten in de vorm van een webinar gegoten. In de bijeenkomsten staan de meest actuele wetenschappelijke inzichten centraal en gaat het om interactie en kennisdelen. De bijeenkomsten zijn gericht op de BIG geregistreerde professionals. Ons doel is dat elke bijeenkomst apart geaccrediteerd is. Ook zijn er voor leden van RINO Premium geen kosten aan verbonden.

Thema's

We zijn steeds op zoek naar actuele thema's en onderzoeken en proberen hierbij aan te sluiten bij onderzoeken binnen het netwerk. Ook worden er in het netwerk suggesties voor onderwerpen gedaan. In 2019-2020 zijn de volgende thema's aan de orde geweest: emdr en ouderen, wetenschap in de praktijk, Shared Decision Making, Machine Learning in de ggz, terugvalpreventie bij depressie bij jongeren, imagery technieken.

Doel

Het doel van elke bijeenkomst is steeds hetzelfde:

- het versterken van de wetenschappelijke attitude van de deelnemers
- het vertalen van nieuwe wetenschappelijke inzichten naar de praktijk
- kennisdeling binnen het netwerk

Door het bijwonen van bijeenkomst verhoogt een deelnemer zijn actuele kennis van het betreffende thema en versterkt de deelnemers zijn wetenschappelijk inzicht. De deelnemer draagt daarnaast bij aan kennisuitwisseling binnen het netwerk van RINO Zuid.

De bijeenkomsten van RINO Premium duren gemiddeld 1,5 uur. Het aantal deelnemers is minimaal 10 en maximaal 200 voor online bijeenkomsten.

Het programma wordt gedragen door onze hoofdopleiders: prof. dr. A. Scholing, prof. dr. G. Keijsers, prof. dr. B. van Alphen, prof.dr. R. Scholte, dr. N. Bachrach.

Bijeenkomsten 2021

1. Arbeid en psychische gezondheid - maandag 25 januari 2021

Aan de slag met 'Arbeid als medicijn'

Sprekers:

- Helma Cissen, klinisch psycholoog
- Ard van Osten, Psychiater en bedrijfskundige onderzoeker

Psychische gezondheidsklachten behoren tot de belangrijkste oorzaken voor uitval op de arbeidsmarkt. Tegelijkertijd heeft werk invloed op de psychische gezondheid van mensen.

Werk kan gezondheid zowel belemmeren als bevorderen.

Deze inleidende workshop over het belang van aandacht voor werk binnen de reguliere behandeling en de wijze waarop je dit kunt doen, wordt gegeven door Ard van Oosten, psychiater en Helma Cissen, klinisch psycholoog. Beide zijn werkzaam bij SGGZ Reinier van Arkel in Den Bosch.

Ard van Oosten doet onderzoek naar 'Arbeid als medicijn' en is betrokken bij de ontwikkeling van de generieke module (<https://www.ggzstandaarden.nl/generieke-modules/arbeid-als-medicijn/introductie>). Helma Cissen doet onderzoek naar de effecten van een geïntegreerde aanpak, gebaseerd op Werkgericht Cognitieve Gedragstherapie, gericht op behandeling en re-integratie. Hierbij is sprake van een nauwe samenwerking tussen GGZ en UWV.

In deze Premium bijeenkomst wordt een toelichting gegeven op onderzoek en resultaten. Daarnaast worden concrete handvatten gegeven voor de klinische praktijk.

Vorm

Het betreft een inleidende interactieve workshop met ruimte voor kennisdeling, en vragen uit de eigen praktijk

Na afloop van deze bijeenkomst

- Ben je op de hoogte van de wetenschappelijke stand van zaken betreffende de module 'Arbeid als medicijn' en de werkgerichte integrale aanpak.
- Weet je hoe een geïntegreerde aanpak gericht op behandeling en re-integratie eruitziet.
- Krijg je handvatten hoe je de geïntegreerde aanpak in de praktijk kunt toepassen.

2. Antisociaal gedrag, persoonlijkheidsproblematiek en de therapeutische relatie (Arno van Dam, Madeleine Rijckmans en Marc de Craen) – 24 februari 2021

Antisociale persoonlijkheidsstoornissen zijn vaak een exclusiecriteria voor behandeling. Goed opgeleide psychologen en therapeuten vermijden het werken met deze doelgroep. Echter, bij deze groep cliënten valt veel winst te behalen. Zowel voor de cliënten persoonlijk als voor de maatschappij. In deze masterclass geven de auteurs van het Praktijkboek Antisociaal gedrag en persoonlijkheidsproblematiek handvatten voor de behandeling van mensen met antisociaal gedrag voortkomend uit persoonlijkheidsproblematiek. De handvatten zijn gebaseerd op wetenschappelijke kennis en best practices. In de masterclass zullen veel praktijkvoorbeelden aan bod komen. De nadruk zal liggen op het vormgeven van de therapeutische relatie met mensen met antisociaal gedrag. Tijdens de masterclass zal een ervaringsdeskundige ook zijn visie geven op wat wel en niet werkt in de therapeutische relatie.

Sprekers:

- Prof. Dr. Arno van Dam, Prof. Dr. Arno van Dam, klinisch psycholoog
Bijzonder hoogleraar Antisociaal gedrag, psychiatrie en maatschappij. Tranzo, Tilburg University
Hoofd wetenschappelijk onderzoek GGZ WNB
- Madeleine Rijckmans Gz-psycholoog, senior wetenschappelijk onderzoeker GGz Breburg, gastdocente
Forensische Psychologie, Tilburg University.
- Marc de Craen: ervaringsdeskundige

Vorm

Het betreft een masterclass waarin veel ruimte is voor de praktijk, van de deelnemers wordt een inbreng verwacht in de vorm van praktijkvoorbeelden en vragen.

Na afloop van deze bijeenkomst:

- Ben je op de hoogte van de laatste stand van zaken van het wetenschappelijk onderzoek op het gebied van de therapeutische relatie bij antisociaal gedrag en persoonlijkheidsproblematiek.
- Heb je handvatten gekregen om met specifieke situaties en hulpvragen om te gaan.
- Is er met je meegedacht over eigen ingebrachte casuïstiek.

3. Zelfbeschadigend gedrag

Aandacht voor zelfbeschadiging is nodig. Zoals Stichting Zelfbeschadiging op hun website beschrijft, is zelfbeschadiging te zien als een overlevingsstrategie: een symptoom van onderliggend lijden. Het heeft vaak veel impact op de persoon zelf, naasten en ook op professionals. Zelfbeschadiging roept veel vragen op, zoals: waarom beschadigen cliënten zichzelf? Wat kunnen verwanten en professionals doen om hen te ondersteunen?

Docenten

Kim van den Bogaard is senior onderzoeker en heeft promotieonderzoek gedaan naar dit onderwerp bij de Academische Werkplaats Leven met een Verstandelijke Beperking (AWVB, Tranzo, Tilburg University) in samenwerking met Dichterbij. Een deel van het promotieonderzoek is uitgevoerd binnen de kliniek van Regionaal Centrum OPSY (onderdeel GGzE), een behandelkliniek voor mensen met een lichte verstandelijke beperking en ernstig psychische klachten. Martijn Vos is GZ psycholoog in opleiding tot klinisch psycholoog en werkt 10 jaar binnen OPSY. Kim en Martijn werken regelmatig samen.

Achtergrond en inhoud van de bijeenkomst

Binnen OPSY is gedurende 1,5 jaar systematisch data verzameld naar o.a. zelfbeschadigend gedrag door gebruik te maken van de Self-Harm Scale (Nijman & Palmstierna, 2004). Het blijkt o.a. dat het meestal een kleine groep cliënten betreft die langdurig, ernstig en hardnekkig zelfbeschadigend gedrag vertoont. Ook blijkt dat er bij cliënten, naasten en professionals vaak sprake is van machteloosheid en handelingsverlegenheid. Het systematisch in kaart brengen van zelfbeschadigend gedrag blijkt zinvol: denk aan specifieke tijdstippen en locaties waar het gedrag optreedt en de triggers en gevolgen van het gedrag. Vanuit de opgedane kennis in het promotietraject is vanuit de AWVB, in samenwerking met Stichting Vrienden van Nieuw Spraeland en RINO-Zuid een toolbox ontwikkeld: De VerbanXdoos. Het biedt professionals een hulpmiddel om meer zicht te krijgen op triggers, omgevingskenmerken en de gevolgen van zelfbeschadiging. Uiteindelijk kan het richting geven in de zoektocht naar betere interventiestrategieën die aansluiten bij de cliënt en die daarmee effectiever in hun toepassing zijn.

In deze bijeenkomst wordt het belang van samenwerking tussen wetenschap en praktijk onderstreept. Er wordt ingegaan op het thema zelfbeschadiging aan de hand van: de resultaten van het onderzoek, de implicaties daarvan voor de klinische praktijk en de ontwikkeling van de VerbandXdoos. Aan de hand van een casestudie worden deelnemers vervolgens meegenomen in het behandeltraject van een jonge vrouw met zeer ernstig zelfbeschadigend gedrag. Wat zijn succesfactoren geweest in dit traject? Deze jonge vrouw heeft ook meegewerkt aan het onderzoek. Haar visie op zelfbeschadiging en de geboden hulp daarbij komt aan bod.

Na afloop van deze bijeenkomst

- ben je op de hoogte van de resultaten van wetenschappelijk onderzoek naar zelfbeschadigend gedrag
- heb je meer inzicht in belangrijke factoren die een rol spelen bij zelfbeschadiging en hoe deze in kaart te brengen
- krijg je inzicht in het verloop van een behandeltraject bij zeer ernstige zelfbeschadiging.

Overige bijeenkomsten 2021

Voor 2021 staan verder de volgende onderwerpen **onder voorbehoud** in de planning. Om goed op de actualiteit en de behoeften van de deelnemers aan te sluiten plannen we de bijeenkomsten 3-6 maanden van te voren.

4. Presentaties uit het netwerk

Om op de actualiteit in te kunnen spelen houden we 1-2 bijeenkomsten van het Premium programma vrij voor presentaties uit het netwerk, gericht op het delen van praktijkgericht onderzoek uit het netwerk van RINO Zuid.

Na afloop van de bijeenkomst

- Ben je op de hoogte van de actuele stand van zaken in het wetenschappelijk onderzoek in een aantal ggz-instellingen in de regio
- Heb je met collega's uit het veld casussen kunnen bespreken aan de hand van deze onderzoeken.
- Voor deze bijeenkomst worden deelnemers gevraagd actief een casus of praktijkvoorbeeld in te brengen.

5. Datascience in de ggz

RINO Zuid financiert in 2021 de opleiding van 3 deelnemers aan de opleiding datascience bij The Jheronimus Academy of Data Science (JADS).

RINO Zuid ziet het belang van data science voor de sectoren waarin ze opereert en constateert dat hier nog weinig mee gedaan wordt, waarschijnlijk door onvoldoende kennis en weerstand tegenover technologische ontwikkelingen zoals machine learning en big data.

Het doel van bijeenkomst is het delen van de opgedane kennis door de deelnemers over dit onderwerp.

6. Professionals en Stigma (samenwerking)

7. Covid19 en de psychische gezondheid/professionals

8. Wetenschap en de praktijk

Verder zal er in 2021 ook een vervolg gegeven worden aan de succesvolle bijeenkomst over wetenschap en de praktijk die in november 2020 voor de eerste keer gehouden werd in samenwerking met de NVGZP.

9. De therapeutische relatie

Vanuit het netwerk wordt vaak verzocht om binnen Premium aandacht te besteden aan dit onderwerp. We onderzoeken momenteel op welke manier we dit willen doen en welke spreker we hiervoor willen uitnodigen.

10. Gender

In onderzoek en de klinische praktijk wordt nog onvoldoende rekening gehouden met sekseverschillen in gezondheidsproblemen en behandelingen. Dit biedt een grote kans om de zorgkwaliteit en –kosteneffectiviteit drastisch te verbeteren. De Alliantie Gender & Gezondheid heeft een kennisagenda opgesteld, waarin een gecoördineerde aanpak wat betreft onderzoek, onderwijs en implementatie op het gebied van gender en gezondheid wordt bepleit. Hoewel er talloze publicaties zijn over de rol van sekse en gender in de geestelijke gezondheidszorg, waaronder gender bias in diagnostiek,^{1,2} lijkt deze kennis haar weg nog nauwelijks te vinden naar de klinische praktijk: slechts weinig behandelaars hebben gendersensitieve kennis die in verhouding staat tot de beschikbare literatuur, en in de gerelateerde opleidingen werd tot voor kort ook zeer weinig aandacht besteed aan sekse en genderverschillen.

Uit verschillende onderzoeken blijkt dat het geslacht van de patiënt bij behandelaars (onbewust) veronderstellingen oproept over de aard van diens problematiek, en leidt tot gender bias in de diagnostische fase. Deze workshops bieden handvatten voor het herkennen van een bias in het diagnostische en behandelproces.

Na afloop van de bijeenkomst

- Kun je gender bias in de praktijk beter herkennen
- Weet je aan de hand van voorbeelden of er verschillen zijn in behandelmethodieken bij mannen of vrouwen.
- Heb je meer inzicht in de factoren die maken dat de ene therapeut beter mannen behandelt dan vrouwen.
- Begrijp je welke rol factoren als het uiten van emoties en aspecten als autonomie en gehechtheid spelen.
- Weet je hoe je deze kennis kunt incorporeren in je dagelijkse behandelpraktijk.

11. Twijfelachtige onderzoekspraktijken

Hoe kun je als evidence-based behandelaar en/of onderzoeker twijfelachtige onderzoekspraktijken herkennen en hoe kun je er mee omgaan?

12. E-mental health (Nathan Bachrach & Alexander Waringa)

Deze bijeenkomst was oorspronkelijk gepland voor 2019. In deze bijeenkomst gaan Nathan Bachrach en Alexander Waringa in op de ontwikkelingen rondom e-health, maar ook op de mogelijkheden van e-mental health begeleiding. Er wordt stilgestaan bij de verschillende opties en diverse toepassingen die er zijn en de factoren die bijdragen aan de kracht van online begeleiding en behandeling. Ze lichten toe welke rol e-health kan spelen bij een face to face behandeling (blended behandelen) en geheel online behandelen en welke afwegingen een rol kunnen spelen bij de keuze voor een e-health/blended behandeling. Wat zegt de wetenschap over de effectiviteit van online behandelen? Deze bijeenkomst is naar aanleiding van het verschijnen van het boek E-health Handboek voor zorg en hulpverleners, onder redactie van Alexander Waringa en Anne Ribbers.

Vorm

Het betreft een interactieve bijeenkomst waarin deelnemers aan de slag gaan met eigen casussen en vragen.

Na afloop van deze bijeenkomst weet je:

- Welke factoren zijn bepalend voor het succes van een behandeling? Welke competenties heb je nodig als online zorgverlener? Wat is e-communicatie?
- Wanneer zet je e-health in of kies je voor een blended behandeling?
- Welke wetenschappelijke evidentie is er over de effectiviteit van online behandeling.
- Je bent in staat te beoordelen van bij welke cliënten, met welke klachten internettherapie kan worden in gezet.